

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120206847
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120206847.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobcov: v 1. rade F. Q., narodený XX.X.XXXX, bytom C. XXX/X, v 2. rade U. Q., XX.X.XXXX, bytom C. XXX/X, v 3. rade T. Q., narodená X.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, v 4. rade T. Q., narodený X.X.XXXX, bytom C. XXX/X, v 5. rade A. Q., narodená XX.X.XXXX, bytom C. XXX/X, všetci zastúpení advokátom: JUDr. Peter Harakály, so sídlom Mlynská 28, Košice, proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičová 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátkou: JUDr. Danuša Tichá, so sídlom M. Benku 6, Bratislava, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, o odvolaniach strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 27. septembra 2021 pod č.k. 10C/57/2020 - 239 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti žalobcu v 1. rade v sume 2000 eur, žalovanej v 2. rade v sume 2 000 eur, žalobkyne v 3. rade v sume 1 000 eur, žalobcu v 4. rade v sume 500 eur, žalobkyne v 5. rade v sume 250 eur p o t v r d z u j e .

II. V napadnutej zamietajúcej časti rozsudok m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 1. rade 2 000 eur, žalobkyni v 2. rade 2 000 eur, žalobkyni v 3. rade 1 400 eur, žalobcovi v 4. rade 700 eur, žalobkyni v 5. rade 350 eur do troch od právoplatnosti rozsudku.

III. Žiadna strana nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 7 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyni v 2. rade sumu 7 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyni v 3. rade sumu 4 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobcovi v 4. rade sumu 2 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, žalobkyni v 5. rade sumu 1 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovia v 1. až v 5. rade majú proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z výšky priznaných súm.

V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa od žalovanej domáhali zaplataenia súm žalobcovi v 1. rade sumu 20 000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 20 000 eur, žalobkyni v 3. rade sumu 20 000 eur, žalobcovi v 4. rade sumu 20 000 eur a žalobkyni v 5. rade sumu 20 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal im náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobu odôvodnili tým, že syn žalobcov v 1. a v 2. rade a súrodenec žalobcov v 3. až 5. rade F. Q., narodený XX.XX.XXXX pri dopravnej nehode dňa XX.X.XXXX na účelovej komunikácii v smere od obce C. a T. E. utrpel ako spolujazdec v motorovom vozidle zn. Fiat Marea, ev.d. A.-XXM. ťažké ublíženie na zdraví. Vodič motorového vozidla P. T., narodený XX.XX.XXXX, viedol motorové vozidlo bez vodičského oprávnenia, neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, stavu a povahe

vozovky, následkom čoho pri vyhábaní sa nerovnosti dostal šmyk, narazil do motocykla zn. Honda a následne do svahu a s vozidlom sa prevrátil na strechu. Na základe trestného rozkazu Okresného súdu Nitra zo dňa 12.6.2018 č. k. 5T/60/2018 bol vodič P. T. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods.1, 2 písm. a/ Tr. zákona. V dôsledku dopravnej nehody poškodený utrpel zlomeninu tela hrudníkového stavca Th 11 a Th 12 a pomliaždenie miechy s jej úplným poškodením.

1.2. Z vykonaného dokazovania zistil, že trestným rozkazom Okresného súdu Nitra z 12.6.2018 č.k. 5T/60/2018 bol P. T. uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví, pretože dňa 14.6.2017 v čase o 22:20 hodine viedol v katastri obce C. na účelovej komunikácii v smere od obce C. na obec T. E.. V rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. vozidlo Fiat Marea, ev.d. A.-XXM. bez príslušného vodičského oprávnenia, v rozpore s § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. neprispôobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, následkom čoho pri vyhábaní sa nerovnosti dostal šmyk. Narazil zadnou časťou vozidla do predného kolesa motocykla zn. Honda. Následne narazil do svahu a s vozidlom sa prevrátil na strechu, v dôsledku čoho utrpel jeho spolujazdec F. Q. pomliaždenie miechy vo výške dvanásteho hrudného stavca prakticky s jeho roztrieštením, ktoré zranenie si vyžaduje doživotné liečenie so závažným obmedzením na jeho obvyklom spôsobe života, čím mu spôsobil z nedbanlivosti ťažkú ujmu na zdraví, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok s podmieneným odkladom. Osobné motorové vozidlo malo uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovanej. Bolo sporné, či žalovaná zodpovedá za uplatnený nárok žalobcov. Žalovaná sa v konaní bránila tým, že poškodený spoluzavinil škodu v rozsahu 50 %, pretože nebol pripútaný bezpečnostnými pásmi a nastúpil do vozidla k osobe, o ktorej vedel, že nie je držiteľkou vodičského oprávnenia. To, či poškodený vedel, že vodič nemá vodičské oprávnenie bolo v konaní sporné, pretože žalobca v 1. rade tvrdil, že o tom poškodený nevedel. Výpoveďou žalobcu v 1. rade, svedka F. Q. a oboznámením zápisnice o jeho výsluchu v konaní sp. zn. 25C/5/2019 bolo preukázané, že o tom nevedel. Žalobca v 1. rade k tomu uviedol, že sa o tom dozvedeli až po nehode. P. T. videl minimálne dva týždne pred nehodou šoférovať auto po dedine, myslel si, že vodičské oprávnenie má. Svedok F. Q. k tomu uviedol, že ak by vodičské oprávnenie nemal, otec by mu auto nekúpil. Zo zápisnice z pojednávania z 7.3.2019 v konaní sp. zn. 25C/5/2019 vyplýva, že F. Q. tam uviedol, že P. T. chodil do autoškoly, otec mu kúpil auto a tak predpokladal, že má vodičské oprávnenie. V konaní nebolo sporné, že poškodený nebol pripútaný bezpečnostným pásmom. Výpoveďou svedka F. Q. v tomto konaní, zápisnicou o jeho výsluchu v konaní sp. zn. 25C/5/2019 bolo preukázané, že sa nepripútal, pretože pás nefungoval. Odborným vyjadrením Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s.r.o. č. 347/2019, ktoré sa nachádza v spise Okresného súdu Nitra sp. zn. 36C/88/2019, bolo preukázané, že vzhľadom na rozsah izolovaného poranenia poškodeného a na popisovaný nehodový dej, kde došlo k prevracaniu motorového vozidla, je pravdepodobné, že ak by bol poškodený pripútaný bezpečnostným pásmom, rozsah poranenia stavca Th 11 a Th 12 by bol menší, resp. by nemuselo dôjsť až k tak závažnej zlomenine predmetného stavca. Pretože pri nehode vzniklo toto jediné poranenie, čo favorizuje práve významný náraz na chrbát, použitie bezpečnostných pásov by mohlo daný náraz veľmi pravdepodobne tmiť, resp. úplne eliminovať, ak by bol pasažier fixovaný pásmi v strede vozidla. Zápisnicou z pojednávania z 29.6.2020 v konaní pod sp. zn. 19C/89/2018 bolo preukázané, že znalec MUDr. A. P. na pojednávaní uviedol, že účinnosť bezpečnostného pásu je najvýraznejšia vtedy, ak fyzikálne sily pôsobia na pripútaného pasažiera pri bočných nárazoch, ale v prípadoch, ak vozidlo rotuje okolo dlhej alebo priečnej osi je ich účinnosť významne znížená. K zlomeninám stavcov môže prísť aj pri zapnutom bezpečnostnom páse. Bezpečnostný pás nie je všeobecný prostriedok, aby nedošlo k žiadnemu poraneniu chrbtice. V danom prípade poškodený okrem spomínaných dvoch stavcov nemal poškodené iné časti tela. Z jeho skúseností vyplýva, že je pravdepodobné, že ak by bol poškodený pripútaný bezpečnostným pásmom, sedadlo by mohlo byť dostatočným ochranným prvkom, aby k priamemu nárazu na hrudnú chrbticu nedošlo. Nie je však možné presne vyčíslieť, o koľko menší by bol rozsah zranení za predpokladu, že by bol poškodený pripútaný, ale podľa jeho názoru by bol rozsah zranení menší.

Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že v konaní nebolo sporné, že poškodený je synom žalobcu v 1. rade, ktorého manželkou je žalobkyňa v 2. rade a bratom žalobcov v 3. až 5. rade, žijú v jednej domácnosti. V konaní nebolo sporné, že žalobca v 1. rade s ním pred nehodou trávil rôznorodo voľný čas, chodili do hôr, na túry, chaty, kúpaliská, výlety a dovolenky a viedol ho k športu. Trávil veľa času so žalobkyňou v 2. rade a ich vzájomný vzťah bol naplnený láskou, úctou a silnými citmi. Medzi ním a žalobkyňou v 3. rade je vytvorené silné citové puto, spolu trávili veľa času. Žalobca v 4. rade v ňom videl veľký vzor, napodobňoval ho a preberal jeho názory. Žalobkyňa v 5. rade bola zvyknutá na jeho starostlivosť. V konaní bolo sporné, či v dôsledku tejto nehody prišlo k závažnému zásahu do citovej oblasti žalobcov a

či to zanechalo badateľné emocionálne stopy v ich osobnostiach. Výsluchom žalobcu v 1. rade bolo v konaní preukázané, že po nehode musel zmeniť zamestnanie aby uživil rodinu, manželka musela dať v práci výpoveď, pretože syn F. potreboval 24 hodinovú starostlivosť. Keď pracoval ako vodič kamiónu, býval často preč, neprichádzalo k naplneniu citovej väzby medzi ním a rodinou. Manželka to prestávala zvládať, nevedeli intímny život, preto sa vrátil do pôvodného zamestnania. Manželka si našla prácu na polovičný úväzok. Syn F. naďalej potrebuje 24 hodinovú starostlivosť. Zo začiatku potreboval plienky a teraz už nie. Výsluchom žalobkyne v 2. rade bolo preukázané, že po nehode museli s manželom obaja odísť z práce, pretože F. bol ležiaci. Museli ho prebaľovať, kŕmiť, obaja boli vyčerpaní, všetko išlo bokom. Našla si robotu na nočné, aby mohla byť cez deň s ním. Vôbec nemá čas na svoj osobný život, zo všetkého je unavená, ale snaží sa podporovať deti, ktorým sa tiež zmenil život. Výsluchom žalobkyne v 3. rade bolo preukázané, že celý život museli prispôbiť tomu, čo sa stalo. Otec musel zmeniť prácu, o brata sa starala ona s U., obetovala svoj voľný čas, aby pomáhala bratovi.

1.3. Na zistený skutkový stav aplikoval čl. 1 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavy“), hlavu I čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z 4.11.1950, 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, čl. 17 ods. 2 uvedeného paktu, čl. 19 ods. 2 Ústavy, § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 112 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení, § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení, § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., a uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalobcovia sú osobami blízkymi F. podľa § 112 Občianskeho zákonníka. Ujmu, ktorú utrpel poškodený dôvodne prežívajú ako svoju vlastnú ujmu. Pretože sú fyzickými osobami, majú podľa I čl. 8 ods. 1 Dohovoru, čl. 17 ods. 1 a 2 Paktu, čl. 19 ods. 2 Ústavy a § 11 Občianskeho zákonníka právo na ochranu svojej osobnosti vrátane práva na svoje súkromie. Súčasťou práva na súkromie je aj právo na rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami tak, aby bolo možné rozvíjať a naplňovať aj svoju vlastnú osobnosť.

1.4. Uviedol, že v konaní nebolo sporné a bolo trestným rozkazom a lekárskymi správami preukázané, že v dôsledku protiprávneho konania vodiča P. T., utrpel F. Q. vážne a trvalé poškodenie svojho zdravia. Uvedené konanie P. T. bolo trestným činom, za ktorý bol právoplatne odsúdený, ktorým rozhodnutím je súd podľa § 193 veta tretia CSP viazaný čo do konštatovania, že išlo o trestný čin a jeho viny. Vodič P. T. týmto svojím konaním neoprávnene zasiahol do práva žalobcov na ochranu ich súkromia a rodinného života. Spôsobil im ujmu a tak je medzi jeho konaním a ujmu na strane žalobcov príčinná súvislosť. Citoval závery Najvyššieho súdu SR vyjadrené v rozsudku z 28.5.2014, sp. zn. 7Cdo/65/2013. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že zásah do práva na ochranu súkromia všetkých žalobcov bol rozsahu podliehajúceho § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Protiprávnym konaním vodiča P. bola narušená celistvosť a integrita celej rodiny žalobcov. Následky sú vzhľadom na trvalé a vážne poškodenie zdravia F., jeho totálne ochrnuté dolné končatiny a vývod, zdravotný stav vyžadujúci 24 hodinovú starostlivosť, permanentné a nenapraviteľné. V dôsledku jeho poškodenia zdravia sa zmenil život celej rodiny. Rodičia museli zmeniť zamestnanie, nemajú čas na seba, na partnera a ani ostatné deti. Namiesto harmonického rodinného života, ktorý pred tým viedli, prežívajú bolesť, smútok a obavy nad ďalším jeho osudom. Rovnako sa zmenil život jeho súrodencov. Staršia sestra namiesto trávenia aktivít, ktoré mala s bratom pred nehodou sa o neho teraz stará. Snaží sa mu byť oporou a pomáhať rodičom v starostlivosti o domácnosť a mladších súrodencov. Prežíva bolesť a smútok nad tým, čo sa mu stalo. Ona a i mladší súrodenci, ktorým sa rovnako zmenil rodinný život, ktorý viedli pred nehodou nedostávajú toľko pozornosti od rodičov. Nemôžu s rodinou tráviť voľný čas ako pred nehodou. Žalovaná na preukázanie svojich tvrdení neoznačila žiadne dôkazy. Neuniesla dôkazné bremeno. Skutkové tvrdenia žalobcov nepoprela účinne, pretože neuviedla vlastné skutkové tvrdenia. Preto nevyhovelo návrhu žalobcov na vypočutie susedov, ktorý prostriedok procesného útoku žalobcovia ani neoznačili včas a jeho vykonanie by vyžiadalo odročenie pojednávania a preto nebol povinný naň prihliadnuť.

1.5. Ďalej uviedol, že žalovaná namietala neprimeranosť výšky požadovanej náhrady a na podporu svojich tvrdení označila rozhodnutia iných súdov. K tomu uviedol, že nie je možné mechanicky porovnávať dopady smrti a ťažkého poškodenia zdravia, pretože v niektorých prípadoch, keď sa dokážu príbuzní po čase so smrťou vyrovnáť, v prípade ťažkého poškodenia zdravia sa môže zásah do ich

práv opakovať permanentne ako napríklad konštatoval aj Najvyšší súd ČR v rozhodnutí z 27.9.2012 sp. zn. 30Cdo/947/2011. V konaní bolo výsluchmi žalobcov v 1. až v 3. rade preukázané, že im neustále ožívajú spomienky a pripomínajú si, aký bol život F. pred nehodou. Ťažko prežívajú, že poškodenie zdravia utrpel v mladom veku, keď mal celý život pred sebou. Pretože s ním žijú v spoločnej domácnosti a starajú sa o neho, sú ich myšlienky pochopiteľné. Výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, ale sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Preto pri určovaní jej výšky prihliadol na to, že vzťah medzi žalobcami a F. bol pred dopravnou nehodou intenzívny a kvalitný. F. utrpel poškodenie zdravia v mladom veku. Pôvodca zásahu sa po nehode zachoval sebecky, žalobcom sa neospravedlnil a nepomáha im. Pri určovaní výšky náhrady zohľadnil, že súrodenci si môžu v budúcnosti založiť vlastné rodiny a s nimi viesť rodinný život. Medzi F. a jeho staršou sestrou T. je malý vekový rozdiel, vyrastali spolu. Zásah do jej súkromia je väčší ako v prípade mladších súrodencov. F. bol pre brata T. vzorom a zásah do práv T. je zásah väčší ako v prípade mladšej sestry A., ktorá bola v čase nehody „ešte malá“. Ďalej zohľadnil, že žalobcovia neboli od F. hmotne závislí a on svojim vlastným zavinením prispel k vzniku ujmy v rozsahu v takom rozsahu v akom nastala. Žalovaná sa bránila s poukazom na ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka. Spoluzavinenie videla v tom, že poškodený F. nepoužil bezpečnostný pás a vedel, že vodič nemá vodičské oprávnenie. V konaní nebolo sporné, že F. nepoužil bezpečnostný pás, že vozidlo bezpečnostný pás malo. Poškodený porušil právnu povinnosť podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a aj podľa § 4 ods. 1 veta prvá nariadenia vlády SR č. 554/2006 Z.z. a aj prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Žalobca v 1. rade síce tvrdil, že bezpečnostný pás nefungoval, ale tým, že poškodený v jazde pokračoval, porušil všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Odborným vyjadrením Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s.r.o. č. 347/2019 a zápisnicou o výsluchu znalca MUDr. A. P. PhD dňa 29.6.2010 v konaní sp. zn. 19C/89/2018 bolo preukázané, že použitie bezpečnostného pásu mohlo veľmi pravdepodobne tmiť, dokonca úplne eliminovať náraz, ktorý bol hlavnou príčinou poškodenia zdravia poškodeného a tak eliminovať poškodenia zdravia, ktoré utrpel. Z uvedených dôvodov je obrana žalovanej ohľadne spoluzavinenia poškodeného dôvodná. V konaní však nebolo nijakým spôsobom preukázané ani z pripojených spisov, že by poškodený vedel o tom, že vodič nemá vodičské oprávnenie. Táto obrana žalovanej nebola dôvodná. K rovnakým právnym záverom dospel aj súd v konaní sp. zn. 10C/43/2020, 19C/89/2018 a 36/88/2019, ktoré rozhodnutia nie sú právoplatné, kde ustálil spoluzavinenie poškodeného v rozsahu 30 %.

1.6. Rozhodnutie súdu o výške nemajetkovej ujmy musí byť aj v súlade s princípom proporcionality. Žalobcovia poukázali na tri rozhodnutia, ktoré sa týkali nemajetkovej ujmy spôsobenej trvalým poškodením zdravia. Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012 zo dňa 2.10.2013, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/535/2007 zo dňa 9.9.2008, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/947/2011 zo dňa 27.9.2012. Uviedol, že má vedomosť o rozsudku Vrchného súdu v Olomovci z 10.5.2016 č.k. 4To/18/2016, ktorý za trvalý vegetatívny stav syna priznal matke zadosťučinenie 480 000 Kč (18231 eur) a rozsudku Krajského súdu v Brne z 2.10.2015 sp. zn. 70Co/166/2015, ktorým za zvlášť závažnú ujmu na zdraví dieťaťa, ku ktorej prišlo na školskom výlete s následkom spastickej paraplégie a inkontinencie priznal každému s rodičov zadosťučinenie 1 000 000 Kč (37 982 eur).

1.7. Po zohľadnení uvedených kritérií, že F. utrpel menšie porušenie zdravia ako v prejednávaných veciach, nie je v bdelej kóme, ležiaci a ani netrpí paraplégiou, nebol v čase nehody maloletý a k nehode neprišlo ani na školskom výlete s prihliadnutím najmä na jeho spoluzavinenie na vzniknutej ujme, (pretože v konaní bolo preukázané, že v prípade použitia bezpečnostného pásu bolo možné následky tmiť alebo dokonca eliminovať), považoval v prípade každého zo žalobcov v 1. a v 2. rade za primeranú náhradu vo výške 7 000 eur, žalobkyne v 3. rade náhradu vo výške 4 000 eur, žalobcu v 4. rade vo výške 2 000 eur a žalobkyne v 5. rade vo výške 1000 eur.

1.8. V konaní nebolo sporné, že osobné motorové vozidlo malo uzavreté povinné zmluvné poistenie u žalovanej, bolo sporné, či je daná jej zodpovednosť, pretože namietala, že žalobcovia si ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. vykladajú neprípustne extenzívne. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.3.2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017, zo dňa 31.10.2017 sp. zn. 6Cdo/129/2017, zo dňa 31.7.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2018 a ktoré možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, na rozdiel od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 31.3.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012 označeného žalovanou, podľa ktorých majú byť nároky pozostalých pri dopravných nehodách na náhradu ich nemajetkovej ujmy zahrnuté do povinného zmluvného poistenia, pretože škodou sa na

účely zákona č. 381/2001 Z.z. rozumie aj nemajetková ujma. Poistovne sú v súdnych sporoch pasívne vecne legitimované. K rovnakému právnemu záveru dospel Ústavný súd v uznesení zo dňa 11.10.2016 sp. zn. III ÚS 666/2016. Uvedená rozhodovacia prax vychádza z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci M. C-22/12, ktorý vo veci prejudiciálnej otázky rozhodol tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Preto z ustanovenia podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému nároky na náhradu škody na zdraví. Pretože ustanovenia toho zákona sa majú vykladať tak, že škodou sa myslí akákoľvek ujma, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa fyzickú aj psychickú traumu tak, ako vyplýva aj zo záverov Súdneho dvora vo veci M. , nie je ani takýto výklad toho zákonného ustanovenia neprípustne extenzívny, ako namietala žalovaná. Pretože žalobcovia boli podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. oprávnení uplatniť si svoje nároky priamo proti žalovanej zodpovednej podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. z, ide o ujmu na zdraví, je pasívne vecne legitimovaná bez ohľadu na ďalšie námietky a žaloba je proti nej dôvodná.

1.9. Po zrušení rozsudku odvolacím súd po druhý krát posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu a vykonal dokazovanie oboznámením zápisnice zo dňa 25.2.2020 z konania sp. Zn. 25C/5/2019 a komplexného posudku a oboznámil sa s ostatnými listinnými dôkazmi, pretože boli protistrane doručené a ich obsah nebol spochybnený, z ktorého považoval za preukázané nasledovné skutočnosti:

Príčinou dopravnej nehody, pri ktorej poškodený utrpel ťažké zranenia bol nesporne spôsob jazdy a porušenie povinností vodiča P. T., ako pôvodcu zásahu, čo je určujúcim kritériom pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V konaní bolo preukázané už pred v poradí prvým rozhodnutím, že poškodený ako spolujazdec spoluzavinil vznik ujmy, ku ktorej prišlo na jeho zdraví. Nebolo sporné, že poškodený nebol počas jazdy pripútaný bezpečnostným pásom . Zo zápisnice o výsluchu P. T. zo dňa XX.X.XXXX vo veci sp. zn. 25/5/2019 vyplýva, že auto kúpil pre syna P., pásy na predných sedadlách skúšal a fungovali. Zo zápisnice o výsluchu P. T. zo dňa XX.X.XXXX vo veci sp. zn. 25C/5/2019 vyplýva, že bezpečnostný pás fungoval a zo dňa 31.5.2021 sp. zn. 8C/24/2020, že po tom ako si poškodený sadol na miesto spolujazdca, natiahol pás a následne ho pustil so slovami, že „kašľať na to, domov to mám kúsok“, na čo mu povedal, aby sa radšej pripútal, keďže nemá vodičský preukaz. Poškodený tým, že sa nepripútal neporušil iba prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, ale aj zákonnú povinnosť podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a podľa § 4 ods. 1 veta prvá nariadenia vlády SR č. 554/2006 Z.z.. V konaní bolo odborným vyjadrením forensic.sk a výsluchom MUDr. P. preukázané, že toto nepripútanie malo vplyv na rozsah poškodenia zdravia, ktoré poškodený utrpel . Bolo v príčinnej súvislosti medzi porušením jeho právnej a prevenčnej povinnosti a vzniknutým následkom. Z uvedeného dôvodu poškodený spoluzavinil vznik ujmy, ku ktorej prišlo na jeho zdraví. Z listinných dôkazov bolo preukázané, že poškodený musel vedieť, že vodič P. T. nemá vodičské oprávnenie. Zo zápisnice o výsluchu P. T. zo dňa 25.2.2020 vo veci sp. zn. 25/5/2019 vyplýva, že poškodený musel vedieť, že vodič nemá vodičský preukaz a rovnako to vyplýva aj zo zápisnic o výsluchu P. T. zo dňa 23.2.2021 vo veci sp. zn. 25C/5/2019 a zo dňa 31.5.2021 vo veci sp. zn. 8C/24/2020, kde uviedol, že povedal poškodenému, že nezískal vodičské oprávnenie. Poškodený tým porušil svoju prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Nikto netvrdil a ani nebolo preukázané, že toto jeho porušenie prevenčnej povinnosti by malo vplyv na rozsah poškodenia zdravia poškodeného. Nebolo v konaní preukázané, že poškodený svojim konaním spoluzavinil rozsahu ujmy, pretože absentuje predpoklad príčinnej súvislosti.

1.10.Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že predmetom prejednávanej veci bol nárok žalobcov na ochranu ich osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka, kde pri rozhodovaní o výške náhrady

zohľadnil viaceré kritériá. Na strane poškodeného zohľadnil intenzitu vzájomných vzťahov so žalobcami, ktorá je kľúčová, jeho mladý vek a to, že žalobcom nebola poskytnutá iná satisfakcia. Na strane pôvodcu zásahu zohľadnil, že sa žalobcom neospravedlnil, neprejavil ľútosť, nenahradil ujmu. Nebolo preukázané, že by táto udalosť mala negatívny vplyv do jeho duševnej sféry a to, že určenie relutárnej náhrady nemôže zasiahnuť do jej majetkovej sféry žalovanej, pretože je ňou poisťovňa. Zohľadnil, že poškodený spoluzavinil vzniknutú ujmu. Žalobcovia neboli od neho hmotne závislí a hoci je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím v rozsahu 90 % a je odkázaný na sprievodcu, je čiastočne sebestačný s kompenzačnými pomôckami. Navštevuje školu a žalobcovia v 1. a v 2. rade sú zamestnaní. Predmetom konania boli nároky žalobcov z titulu ochrany osobnosti a nie náhrada škody. Pretože bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, v závislosti od preukázaných kritérií, ktoré aj po doplnení dokazovania boli preukázané v rovnakom rozsahu, ktoré porovnával už skôr s inými rozhodnutiami súdov v obdobných veciach podľa zásady proporcionality, určil voľnou úvahou výšku nemajetkovej ujmy žalobcu v 1. rade a žalobkyne v 2. rade u každého z nich vo výške 10 000 eur, žalobkyne v 3. rade vo výške 6 000 eur, v 4. rade vo výške 3 000 eur a žalobkyne v 5. rade vo výške 1 500 eur a mieru spoluzavinenia v rozsahu 30 % a tak aj po druhý krát rozhodol tak, že žalovaného povinný nahradí žalobcovi v 1. rade/ jeho nemajetkovú ujmu vo výške 7 000 eur, žalobkyne v 2. rade vo výške 7 000 eur, žalobkyne v 3. rade vo výške 4 000 eur, žalobcovi v 4. rade/ vo výške 2 000 eur a žalobkyne v 5. rade vo výške 1000 eur do 3 dni od právoplatnosti tohto rozsudku, pretože nikto nepožadoval dlhšiu lehotu na plnenie a vo zvyšnej časti žalobu opäť zamietol.

1.12. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a uviedol, že žalobcovia boli celkom úspešní čo do základu nároku a hoci neboli celkom úspešní čo do výšky, táto výška bola závislá od úvahy súdu, a preto majú nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP proti žalovanému v rozsahu 100 %. Pretože žiadna zo strán netvrdila a ani súd nevzhladol, že by tu boli nejaké dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by súd žalobcom náhradu trov konania nemal priznať, rozhodol, že majú proti žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Oproti v poradí prvému rozsudku súd nerozhodol, že žalobcovia majú nárok na náhradu trov konania z priznaných súm, pretože v § 10 ods. 8 vyhlášky MSSR č. 655/2004 Z.z. je určená tarifná hodnota jedného úkonu právnej služby vo veci ochrany osobnosti. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2.1. Žalovaná podala proti rozsudku odvolanie vo vyhovujúcej časti. Odvolanie zdôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. f) [súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam] a písm. h) [rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci] zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“; alebo ako „CIVILNÝ SPOROVÝ PORIADOK“) a navrhla, aby odvolací súd v zmysle ust. § 388 v spojení s ust. § 390 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobcovi v 1. rade prizná náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5 000 eur, žalobkyne v 2. rade prizná náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5 000 eur, žalobkyne v 3. rade prizná náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3 000 eur, žalobcovi v 4. rade prizná náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1 500 eur a žalobkyne v 5. rade prizná náhradu nemajetkovej ujmy v sume 750 eur.

2.2. Namietala tvrdenie súdu o nenavrnutí dokazovania oboznámením výpovede P. a P.. Zápisnice k návrhu na vykonanie dokazovania súdu zaslala. Ďalej namietala tvrdenie súdu o nepreukázaní a netvrdení príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Uvedené tvrdila v žalobe a v prvom odvolaní.

Súd prvej inštancie opätovne rozhodol rovnako ako v skoršom rozsudku. Jednoznačne neuviedol, ako vyriešil rozpor medzi tvrdením poškodeného a škodcu, ale uzavrel to tak, že nie je príčinná súvislosť medzi porušením prevenčnej povinnosti a rozsahom poškodenia zdravia, z čoho jej vyplýva, že súd prvej inštancie mal za preukázané, že poškodený vedel o tom, že vodič nie je držiteľom vodičského oprávnenia. Poukázala na ustanovenie § 415, 420 OZ. Nesúhlasila s 30% spoluzavinením poškodeného. Súdu prvej inštancie mal prihliadnuť na skutočnosť, že poškodený vedel, že vodič nie je držiteľom vodičského oprávnenia a aj tak sadol k nemu do vozidla a mieru spoluzavinenia poškodeného určiť v rozsahu 50%. Nenapdla samotnú výšku nemajetkovej ujmy. Citovala z rozhodnutí iných súdov.

3. Žalobcovia podali proti rozsudku odvolanie v zamietajúcej časti. Nestotožnili sa s názorom súdu prvej inštancie o spoluzavinení ich syna a súrodenca na dopravnej nehode. Uviedli, že o zohľadnení určitej miery spoluzavinenia bolo možné uvažovať len v prípade, ak by jeho konanie malo povahu

protiprávneho konania. Iná okolnosť nemala na vznik ujmy vplyv, ale pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy by bola irelevantná. Posudzovanie dôvodnosti zohľadnení spoluzavinenia s ohľadom na existenciu prvku príčinnej súvislosti by malo byť obdobné, ako pri posudzovaní spoluzavinenia podľa § 441 Občianskeho zákonníka v prípade náhrady škody. V prípade náhrady škody musí byť príčinná súvislosť protiprávneho konania poškodeného so vznikom jeho vlastnej škody bezpečne preukázaná, respektíve preukázaná bez akýchkoľvek pochybností. Nestačí len vzťah pravdepodobnej príčiny. V danom prípade príčinná súvislosť bezpečne preukázaná nebola. Nebol zisťovaný presný nehodový dej dopravnej nehody. Bezpečné preukázanie príčinnej súvislosti nevyplýva ani z odborného vyjadrenia č. 347/2019 spoločnosti forensic.sk a výsluchu znalca tejto spoločnosti. Nebola bezpečne preukázaná existencie príčinnej súvislosti medzi nezapnutým bezpečnostným pásom a vznikom škody. Nie je sporné, že pás sa zasekával, nedal sa zapnúť. Hlavnou príčinou dopravnej nehody bolo porušenie právnej povinnosti vodiča. Ak by nedošlo ku vzniku tejto príčiny, ujma by mu nenastala. Rozsudok žiadal v zamietajúcej časti zmeniť a priznať žalobcom v 1. ,v 2. rade po 13 000 eur, žalobkyni v 3. rade 16 000 eur, žalobcovi v 4. rade 18 000 eur, žalobkyni v 5. rade 19 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Žalobcovia podali vyjadrenie k odvolaniu žalovanej. Uviedli, že ak by bol správny záver súdu prvej inštancie o vedomosti žalobcu, že vodič nemá vodičské oprávnenie, bolo by možné uvedené zohľadniť len v prípade, ak by táto skutočnosť bola jednou z príčin vzniku škody. Žalovaná to počas konania netvrdila. Dopravnú nehodu nespôsobil vodič pre absenciu vodičského preukazu.

5. Žalovaná doplnila svoje vyjadrenie, poukázala na rozhodnutia tých istých strán v iných konaniach, v ktorých súd uznal 15% zavinenie pre nezapnutie bezpečnostným pásom a na vodičské oprávnenie neprihliadal.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané stranami sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňajú náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolaní (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP). Dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, je správny. Preto rozsudok v tejto časti potvrdil. V napadnutej zamietajúcej časti rozsudok zmenil.

Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že k poškodeniu zdravia syna a brata žalobcov došlo pri dopravnej nehode dňa 14. 06. 2017 na účelovej komunikácii v smere od obce C. a T. pri ktorej ako spolujazdec v motorovom vozidle zn. Fiat Marea, EČ: A utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Vodič motorového vozidla P. T. viedol motorové vozidlo bez vodičského oprávnenia, neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam a vlastnostiam vozidla, stavu a povahe vozovky, následkom čoho pri vyhýbaní sa nerovnosti dostal šmyk, narazil do motocykla zn. Honda a následne do svahu a s vozidlom sa prevrátil na strechu. V dôsledku dopravnej nehody syn a brat žalobcov utrpel zlomeninu tela hrudníkového stavca Th 11 a 12 a pomliaždenia miechy s jej úplným poškodením ako aj ďalšie zranenia. Nebol pripútaný bezpečnostným pásom. Súd prvej inštancie vyhodnotil, porušenie jeho ďalšej povinnosti spočívajúcej v nastúpení do auta k vodičovi, o ktorom mal vedomosť, že nie je držiteľom vodičského oprávnenia.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

7. Žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie mal zohľadniť spoluzavinenie nielen v časti nepripútania sa bezpečnostným pásom, ale aj jazdu so škodcom nemajúcim vodičské oprávnenie, čo súd prvej inštancie nezohľadnil. Stotožnila sa so základom určenia výšky nemajetkovej ujmy, za porušenie povinnosti ju žiadala znížiť o 50%. Žalobcovia v odvolaní namietali, že nepoužitie bezpečnostného pásu nebolo príčinou dopravnej nehody a tým nebola daná príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia a škodovou udalosťou. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobcov, že príčinou dopravnej nehody bol spôsob jazdy a porušenie povinnosti vodiča, ale spoluzavinenie poškodeného nespočíva v porušení povinnosti vodiča, ale v porušení povinnosti spolujazdca v nepripútaní bezpečnostným pásom. Nepripútanie bezpečnostným pásom podľa znaleckého dokazovania a vyjadrenia lekára malo vplyv na poranenie poškodeného a jeho rozsah. Súd prvej inštancie priznal žalobcom v 1. ,v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy po 7000 eur, žalobkyni v 3. rade 4 000 eur, žalobcovi v 4. rade 2 000 eur, žalobkyni v 5. rade 1 000. Všetci si uplatnili nemajetkovú ujmu po 20 000 eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že miera spoluzavinenia poškodeného bola 30%. Konštatoval porušenie povinnosti poškodeného nielen v nepripútaní sa bezpečnostným pásom, ale za preukázané mal porušenie ďalšej povinnosti, jeho vedomosť o tom, že vodič nemá vodičské oprávnenie. Vo všetkých sporoch týkajúcich sa poškodeného uplatňujúceho si svoje nároky z poškodenia zdravia pri dopravnej nehode dospel odvolací súd vo veciach 7Co 39/2021, 6Co 25/2021, 25Co 64/2021 k jednotnému záveru, že žalovaná v konaní neunesla dôkazné bremeno tvrdenia, že poškodený mal vedomosť o tom, že vodič nemá vodičské oprávnenie. Uvedenú skutočnosť považoval za nepreukázanú. V tejto veci odvolací súd nemá dôvod odkloniť sa od svojich záverov prijatých v uvedených rozhodnutiach. Nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie v tomto smere, pretože súd prvej inštancie založil v tejto časti rozhodnutie na nepreukázaní príčinnej súvislosti medzi vedomosťou poškodeného o tom, že vodič nemá vodičské oprávnenie a vznikom škody.

8. Touto žalobou sa žalobcovia v 1. až v 5. rade domáhali ochrany svojej osobnosti poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko úrazom ich syna a brata došlo k zásahu do ich osobnostných práv, čím bola narušená celistvosť rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, následky sú trvalé a neodstrániteľné. Neoprávnený zásah vodiča do emocionálnej sféry žalobcov vyvolaný poškodením zdravia zakladá právo domáhať sa ochrany ich osobnosti ako aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 OZ s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Vodič bol právoplatným rozsudkom v trestnom konaní uznaný vinným zo spáchania trestného činu. Zásah bol protiprávny, teda neoprávnený a z hľadiska zodpovednosti nebolo významné, či tento neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, nezavinene, vedome, alebo nevedome, keďže ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Na skutočnosť, že neoprávnený zásah bol spôsobený z nebanlivosti a že aj sám syn a brat žalobcov porušil svoju právnu povinnosť, je potrebné prihliadnúť pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v súlade s § 13 ods. 3 OZ ako na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Vodič zasiahol závažným spôsobom do súkromia žalobcov, chráneného § 11 OZ, Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 8 ods. 1). Pri určení výšky náhrady má súd prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Jednou z týchto okolností, na ktorú prvostupňový súd správne prihliadal bola aj skutočnosť, že ani konanie syna a brata žalobcov ako účastníka cestnej premávky (spolujazdec) nebolo právne bezzávadné, keď aj on sám porušil pravidlá cestnej premávky tým, že sa nepripútal bezpečnostným pásom, čím vystavil svoj život ohrozeniu.

9. Najvyšší súd SR v rozhodnutí 1 Cdo 77/2009 z 27.10.2021 riešil otázku prípadu, keď aj samotná dotknutá osoba zavinila zásah do svojich osobnostných práv. Konštatoval, že na to, aby žalobcovia mohli byť úspešní pri uplatňovaní nároku na ochranu ich osobnosti podľa § 13 OZ v prípade, keď žalovaný neoprávnené (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby (nebohého syna a brata žalobcov) muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s citovaným ustanovením § 13 ods. 1 OZ na to, aby oprávnená osoba (v preskúmanom prípade žalobcovia) mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený (protiprávny) zásah do práv

na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby (v preskúvanom prípade nebohého syna a brata žalobcov).

10. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil podiel poškodeného v rozsahu 30% za nepripútanie sa bezpečnostným pásom. Žalobcovia namietali, že nepripútanie sa pásom automaticky nemôže znamenať spoluvinu. Odvolací súd sa s ich názorom nestotožnil. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že ich syn a brat nebol pripútaný. Bolo potrebné posúdiť, či nepripútanie je v príčinnej súvislosti s následkom dopravnej nehody. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na porušení prevenčnej povinnosti žalobcu zapnúť si bezpečnostné pásy. Odvolací súd sa s jeho konštatovaním spoluviny stotožnil. Rozhodujúcou skutočnosťou bolo hrubé porušenie povinnosti vodiča, dôsledkom ktorého došlo k dopravnej nehode, ktoré malo priamy a podstatný vplyv na vznik poškodenia zdravia. Poškodenie zaviniť rozhodujúcou mierou vodič. Prvotnou príčinou bola jazda vodiča. Syn a brat žalobcov sa podieľal na tom nepripútaním sa bezpečnostným pásom, pretože nepripútanie malo na následok rozsah poškodenia zdravia v danom rozsahu. Žalovaná predložila v konaní odborné vyjadrenie forensik.sk. z ktorého vyplýva, že jediné poranenie bol výrazný náraz na chrbát. Preto použitie bezpečnostných pásov mohlo daný náraz veľmi pravdepodobne tmiť, resp. eliminovať, ak by bol pasažier pripútaný pásom. Žalobcovia namietali spoluvinu s poukazom na dané vyjadrenie, v ktorom je uvedený termín možno. Odvolací súd sa s jeho dôvodmi nestotožnil. Polemizovať o tom, že vo vyjadrení je použitý termín možno, nemožno hodnotiť ako nespoluvinu žalobcu. Pripútanie bezpečnostným pásom je povinnosť vyplývajúca zo zákona, slúžiaca ochrane vodiča a spolujazdca pri dopravných nehodách. Preto sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie pri posudzovaní okolnosti dopravnej nehody a správania poškodeného, ale sa nestotožnil so znížením náhrady o 30%. Za primerané považoval zníženie o 10%, pretože prvotnou príčinou vzniku škody bola jazda vodiča. Vychádzal z rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu vo veciach vedených pod sp.zn. 7 Co/509/2016, kde za nepripútanie bezpečnostným pásom bola určená miera spoluzodpovednosti v rozsahu 10%, vo veci vedenej pod sp. zn. 7Co/90/2020, kde taktiež miera spoluzodpovednosti žalobcu, ktorý utrpel vážnu ujmu na zdraví, na vzniku škody bola určená v rozsahu 10 % za nepripútanie sa bezpečnostnými pásmi, ako aj vo veci vedenej pod sp. zn. 9Co/98/2020 a tiež v konaní vedenom medzi totožnými stranami sporu vedenom pod sp. zn. 6Co/25/2021 a 7 Co 39/2021, 25 Co 64/2021. Odvolací súd nemal dôvod odkloniť sa od záverov súdu v obdobných veciach a záverov rozhodnutí vo veciach 7 Co /39/2021 a 6Co 25/2021, 25 Co 64/2021 .

11. Súd prvej inštancie priznal nemajetkovú ujmu v základe žalobcom v 1. a v 2. rade po 10 000 eur, žalobkyni v 3. rade 6 000 eur, žalobcovi v 4. rade 3000 eur , žalobkyni v 5. rade 1500 eur. Žalovaná nenamietala základ. Ako súd prvej inštancie dospel pri 30% znížení základu k sumám u žalovaných v 3. až v 5. rade nie je možné z rozhodnutia zistiť, pretože v tejto časti rozhodnutie nie je preskúmateľné.

12. Základ u žalobcov v 1. a v 2. rade je 10 000 eur. Pri znížení o 10% je nárok žalobcov daný v sume 9 000 eur($10\,000:100=100$ krát $10=1000$, $10\,000 -1000= 9000$) . Bolo im priznaná suma po 7000 eur, rozdiel medzi nárokom 9 000 eur a priznanou sumou 7000 eur je 2 000 eur, ktorú sumu je žalovaná povinná im doplatiť .

Žalobkyni v 3. rade bol priznaný základ 6 000 eur, z čoho pri 10% znížení 600 eur mala nárok na zaplatenie 5 400 eur ($6000:100 = 60$ krát $10= 600$, $6000-600= 5\,400$). bola jej priznaná suma 4000 eur, rozdiel je 1 400 eur, ktoré je žalovaná povinná jej doplatiť.

Žalobcovi v 4. rade bol priznaný základ 3 000 eur, z toho pri znížení o 10% mal nárok na zaplatenie 2 700 eur ($3000:100=30$ krát $10= 300$, $3\,000 - 300=2700$). Bolo mu priznaných 2000 eur, žalobkyňa mu je povinná doplatiť rozdiel 700 eur.

Žalobkyni v 5. rade bol priznaný základ 1 500 eur, pri 10% znížení mala nárok na zaplatenie 1 350 eur($1500:100=15$ krát $10=150$, $1500- 150= 1350$). Bolo jej priznaná suma 1000 eur, žalovaná je povinná jej doplatiť rozdiel v sume 350 eur.

Odvolací súd preto zmenil rozsudok v zamietajúcej časti a žalovanú zaviazal žalobcom doplatiť rozdiel medzi priznanou sumou a skutočným nárokom.

13.O trovách konania rozhodol podľa § 396 v spojení s § 262 a 255 CSP tak, že žiadna strana nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože každá mala v odvolacom konaní pomerný úspech. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).